

Merèixer el triomf

No n'hi hauria prou amb què guanyéssim la guerra, si no mereixéssim el triomf. Allò que ens fa tan enormement superiors, en moral, a l'enemic, és la consciència que tenim de la raó de la nostra causa, i la noblesa que posem en totes les activitats encaminades a la victòria. Enemics com som de la violència, ens hem vist obligats a convertir-nos en guerrers en defensa legítima. Som a la guerra perquè ens hi han dut, però la fem noblement, com a homes.

La monstruositat de la guerra totalitària que practiquen els nostres adversaris no ha tingut ni tindrà un reflex en la nostra manera de fer la guerra. Ni els bombardeigs sobre ciutats obertes, ni l'assassinat en massa de vides indefenses, no trobaran en nosaltres una rèplica exacta. La trobaran, potser, adequada, però no a través dels mateixos mitjans. I aquesta diferència de moral que revela la nostra posició, és la que dona més solidesa a la nostra seguretat de triomf. Lluitem per la victòria; però a la llei del més fort que volen aplicar els nostres enemics nosaltres oposem la llei del més digne, que a fi de comptes és, també, el més fort.

Volem el triomf, però el volem merescut. Si l'enemic guanyés la darrera batalla i s'ensenyorís de tot el territori espanyol, —cosa que el coratge dels nostres soldats farà que no s'esdevingui— la guerra persistiria. Callada, sorda, però persistiria. La guerra hauria estat guanyada pels canons, però allò que només és guanyat per les armes no és durador ni és guanyat tan sols. Nosaltres guanyarem per les armes, però aquesta victòria haurà estat precedida d'una altra victòria millor. Reguanyarem la terra perduda, però només allò que no és viu, allò que no batega, de la terra. Tot el que batega i que viu no ens caldrà reguanyar-ho perquè no ho hem perdut mai. I aquesta és la millor de les nostres victòries.

No n'hi hauria prou de guanyar si no ho mereixéssim. Fem tots els possibles per a assolir la victòria de les armes, però no ens acontentem amb aquesta tan sols. Volem que el dia que els canons deixin de ressonar, totes les veus entonin un càntic de victòria. Les d'ací i les de l'altra banda d'aquesta absurda frontera de mort i de follia que ens separa dels nostres germans. I la victòria per a tots només pot ésser la victòria nostra. Els únics vençuts que tindrà la guerra seran aquells que encengueren la foguera de l'odi, els mateixos que avui assolien les terres

condicionades per la llengua i són entenedores pertot. A les darreries del segle, tan la pintura com l'escultura catalanes es confonien en general, tant per la factura com per l'esperit, amb les de la resta de la península, sense arribar a caracteritzar-se del tot. Tanmateix, els artistes més inquiets es giraren de cara a París i feren llargues estades a la capital francesa, d'on tornaren, sinó amb un art nou, amb un art renovat, amb un art més sensible i més personal. Els impressionistes francesos havien fet evolucionar molt

d'Espanya amb els seus artefactes destructors, els mateixos que endolen les ciutats i els pobles massacrant els seus germans de pàtria.

A cada nova gesta, l'enemic s'allunya més del triomf final. I fa més viva la unió de tots els espanyols dignes contra la seva opressió.

Mentrestant, la nostra força augmenta, l'organització del nostre exèrcit es va perfeccionant. I a la força de la nostra raó, que hem vingut fent cada dia més alta a través d'una política de dignitat i de noblesa, va afegint-s'hi la raó cada dia més poderosa i més eloqüent de la nostra força, que a la curta o a la llarga ens ha de dur al triomf definitiu.

LA GUERRA PER LA CULTURA

El gran nombre de cartes que rebem diàriament a la redacció d'AMIC ens priva de contestar particularment cada un dels nostres corresponents. I és lamentable, perquè la correspondència que en resultaria seria un dels documents més interessants per a l'estudi, en el futur, del caracter de la nostra guerra.

Com ja constatarem darrerament, potser no hi ha hagut cap guerra al món on al costat de la materialització i de la barbàrie que la guerra suposa s'hagi produït un col·lectiu anhel de cultura com el que es produeix en la guerra nostra. I aquest anhel, al costat d'un elevat abrandament patriòtic, és el que traspuja en totes les cartes que rebem als «Serveis de Cultura al Front». Això, que revela les múltiples facetes de la raó de la nostra guerra, ens dona una major responsabilitat a tots aquells que en un o altre aspecte contribuïm a l'obra de cultura i de divulgació que el Govern de Catalunya i el de la República realitzen en esguard als combatents.

Per la nostra banda, d'ençà de la creació d'aquests «Serveis de Cultura al Front» hem realitzat ja una tasca coneguda i estimada, que no solament continuarà amb el mateix ritme actual sinó amb major embranzida. El fet que, transitòriament, tants soldats catalans hagin restat separats de nosaltres en ésser tallades les comunicacions de Catalunya amb la resta d'Espanya fa més que mai necessària la tasca que duem a terme en portar-los-hi una petita companyia. A part de l'edició d'AMIC hem publicat diversos llibres que són repartits gratuïtament entre els soldats dels fronts i que són tramesos a tots aquells que ens els sol·liciten particularment.

Un d'ells, que tots els lectors d'AMIC ja deuen conèixer, el titulat «Raó i Sentiment de la nostra Guerra» és una exposició decorada amb belles il·lustracions de Francesc Domingo, sobre els motius que tenim per a fer la guerra

la pintura i els artistes catalans se'n deixaren influir. Rossinyol i Cases, en llurs primeres obres pictòriques, representen aquest primer moment d'intensa influència parisenca. Isidre Nonell,

La guerra dura

El caràcter predominant d'aquesta hora de resistència que vivim, és el concepte que la guerra dura... Per aquells que poden tenir clara noció de les coses i jutjar-les desapassionadament, la durada de la guerra és la millor garantia de la victòria final. Saben que amb el temps augmenta la constel·lació de simpaties per la nostra causa; que cada dia que passa es posa més al descobert l'ambició dominadora dels estats feixistes, provocadora de vives reaccions en el camp internacional, que creix la descomposició a la reraguarda enemiga a la qual

s'havia bressat en la il·lusió fallida d'un triomf prompte i fàcil; que en fi, es fa major la força i la potència de l'Exèrcit de la República, suport del nostre dret i fermança de llibertat. Són molts els que tenen consciència de la certesa de l'afirmació que el temps treballa a favor nostre. Però no deixen d'haver-hi també aquells que senten, com a impressió cabdal, que la guerra dura.

I és explicable que sigui així; i millor que fer-los-hi retret de la seva fatiga, és parlar al sentiment i a la raó per a convèncer-los de la necessitat de superar aquest estat d'esperit, i de guanyar amb la durada de la lluita, la victòria. I el sentiment i la raó ens diuen que, sigui la que sigui la durada d'aquesta guerra que no volem, és necessari, a costa de tots els esforços i sacrificis, coronar-la amb el triomf. La partida que Espanya, i en ella la nostra Catalunya, s'hi juguen és massa decisiva per a què pugui resoldre-la un instant de cansament. Espanya hi cerca la independència, Catalunya la llibertat, i tots nosaltres el dret a ésser homes dignes, que puguin viure en la forma que el seu voler decideixi i no com els altres vulguin imposar-los. L'elecció està entre la crueltat o la convivència, el rencor o la pau, l'angoixa o l'esperança.

La guerra dura, però la seva mateixa durada que comporta tants heroics sacrificis, ha servit per a aclarir les coses tan tendenciosament enterbolides. Avui, després de prop de dos anys de guerra, és fàcil veure que el triomf dels rebels representaria el domini estranger, la repressió persecutòria, la pèrdua de tota possibilitat espiritual i humana de viure; i que en canvi la victòria de la República és garantia del règim de democràcia i de llibertat, de pau i de respecte, que el nostre poble vulgui donar-se. En les hores de sofriment i de dolor portades per la guerra que ens fan els altres, no està de més recordar tot el que en ella es juga, i que obliga, costi el que costi, a guanyar-la.

La guerra dura, és cert. Però no manca decisió per a afrontar-la serenament, coratjosament, més duraria la sotmissió i l'esclavatge.

provocada pels generals al servei de l'estranger.

Un altre, «Presència de Catalunya», és el primer volum d'una sèrie de tres llibres d'aquest mateix títol que tenen per objectiu dur al pensament i al cor dels soldats catalans que lluiten lluny de la terra, la presència de la seva pàtria, que defensen amb l'arma al braç. Aquest primer volum, que es titula «La Terra» és una antologia il·lustrada per Enric Climent de les pàgines més belles de poesia i de prosa que han escrit els nostres grans poetes sobre temes de paisatge català.

Hi ha, també a punt de distribuir-se, tres altres llibres: Un d'ells es titula «L'Humor a la Barcelona del vuit-cents» i és una Antologia de les proses més divertides dels nostres vuitcentistes, que de fer riure en saben un niu. El gran Xavier Nogués l'ha il·lustrat amb cinquanta dibuixos deliciosos i actualment està enllestint les il·lustracions d'un altre llibre que seguirà aquest i que contindrà una antologia de l'humor català contemporani.

«Fets d'armes de catalans» és un recull de narracions de fets bèl·lics portats a terme pels catalans a través de la història, i que posen de relleu el tremp heroic de la nostra raça. Francesc Domingo l'ha il·lustrat amb nombrosos dibuixos.

I per últim hi ha també a punt d'ésser repartit un llibre titulat «Poesia de Guerra», que conté els millors poemes que ha produït l'actual convulsió, il·lustrats amb gravats d'Enric Cluselles.

Tenim en preparació moltes altres obres, entre elles una voluminosa antologia d'acudits il·lustrats dels nostres humoristes més cèlebres, que farà les delícies dels combatents.

Tots els soldats que vulguin assegurar-se la recepció d'aquests volums poden sol·licitar-los als «Serveis de Cultura al Front», Avinguda del 14 d'Abril, 411, 1r. Barcelona. Ultra aquestes trameses particulars, però, en seran distribuïts un nombre creixentíssim a tots els fronts, com ha estat fet fins ara.

que també la sofreix, se'n desfa aviat per a cercar una tècnica més personal i un sentit més realista de l'art. Però un artista solitari, resident a Olot, Joaquim Vayreda, troba tot sol, tot pin-

tant paisatges de la seva comarca, els fonaments d'una escola pictòrica que, tenint en compte les valors tècniques de l'impressionisme francès, les aplica a la interpretació del paisatge olotí tot donant-li una qualitat específicament catalana. L'intens moviment artístic que hom observa a Catalunya durant el segle XIX no troba fins a les darreries del segle i a començaments de la nova centúria les directives que l'allunya del tot del món artístic espanyol i que finalment l'emancipen de l'art francès.